

**R. P. Francisci De Oviedo Madritani, Societatis Iesv,
Theologiae Professoris, Cursus Philosophicus**

Ad Vnum Corpus Redactus

Philosophiae R. P. Francisci De Oviedo Madritani Societatis Iesv Sacrae
Theologiae Professoris Tomus II

**Oviedo, Francisco de
Lvgdvni, M.DC.LI.**

§. 1. Præmittuntur nonnulla.

[urn:nbn:de:hbz:466:1-95526](https://nbn-resolving.org/urn:nbn:de:hbz:466:1-95526)

liberum influxum sunt indifferentia, ad actum, & ad illius carentiam, & æque cum hac, ac cum illo componi poterunt: ergo ex illis non magis inferitur actus, quam carentia actus: ergo non sunt media apta ad cognoscendum actum. Principia omnia ad actum liberum præsupposita indifferentia esse, ut cum illo, aut illius carentia coniungantur, constat ex definitione potentie libere tradita Contr. 12. de Anima Punct. 4. & ex dictis Punct. præcedenti contra physicam prædeterminationem. Principia indifferentia ad actum, & carentiam illius non esse media apta ad actum cognoscendum admittunt communiter fere omnes Theologi, et si Molina voluerit in illis per super comprehensionem posse à Deo effectum cognosci, de quo hic, quia nimis Theologicum disputandum non est. Nec Thomista dicunt in voluntate principii tantum indifferentibus præuenta posse actum liberum agnoscere, sed solum asserunt in voluntate physica præmotione instructa posse cognosci actum liberum voluntatis, quod nos non negaremus, si in principii actus liberi physica prædeterminatio posset annumerari, conclusionem tantum negamus, quia censemus repugnare physicam prædeterminationem intrinsicè, & essentialiter cum actu connexam principium esse actus liberi, potius ipsius carentia essentialiter est prærequisita, ut voluntas possit libere operari.

30 Quarta conclusio; si admittatur decretum efficax intentium actus liberi, quod in hunc solum influit remotè per media extrinsecè efficacia, quale illud admittunt Auctores citati, & plures alii, quibus consensu in tractat. de Auxiliis, in hoc rectè potest cognosci actus liber. Ratio est quia & si decretum hoc tantum influat in actum remotè, & per media indifferentia, & præcisè ex vi suæ actiuitatis non coniungatur cum actu libero, tale est, ut de potentia absoluta implicet componi cum carentia actus: ergo licet non per immediatam, sed per mediatas consequentias, ut explicio ubi de hoc decreto disputo, tamen inferat actum, quod sufficiens est, ut in illo actus liber, cum quo mediare connectitur possit cognosci. Tradit hanc conclusionem Suarez lib. 1. de absoluta scientia futurorum c. 6.

31 Contra secundam conclusionem est vulgare argumentum: futura libera nullum habere esse determinatum, sed esse indifferentia, ut sint, vel non sint, ac proinde non esse determinatè cognoscibilia, seu nullum esse determinatum illorum cognoscibile esse. Si Auctores, qui sic arguunt consequentiam seruant, etiam suppositis decretis illis, & quibuscumque prædeterminationibus idem argumentum posset in illos retorqueri, quia illis omnibus principii præsuppositis, quæcumque illa sint, voluntas manet libera antecedenterque potens operari, & non operari: ergo ex illa quibuscumque principii instructa non potest certo inferri operatio cum operationis carentia possit procedere, seu cum possit operatio non procedere: Dixi fore, ut posset retorqueri argumentum in eos, qui eo utuntur, si consequentiam seruant, cum vero eam minimè obseruant, sed velint componere libertatem voluntatis, quæ essentialiter indifferentiam includit cum determinatione orta ex principio, quæ cum libertate opponitur, locus dandus non est, ut argumentum in illos retorqueri sit necesse, sed virgendi sunt ex eo, quod contradictoria sustineant dum principium intrinsicè, & essentialiter connexum cum actu cum illius libertate velint componere.

32 Respondeo igitur: futura libera nullam habere determinationem in causa, quia hæc est indifferens, ut cum illis aut eorum carentia coniungatur, habere tamen determinationem in se ipsis, quia etsi potuerunt esse & non esse de facto erunt, & quia meus actus liber erit, ab æterno Deus habet cognitionem, quæ dicit, *actus erit*, quia ex eo præcisè quod erit vera est cognitio, quæ dicit *actus erit*, & cum Deus sit determinatus ad habendam omnem cognitionem, quem si habeat erit vera, eo præcisè, quod actus erit determinatus, est ad habendam cognitionem, quæ dicit actus erit absque eo, quod inferuiat aliud medium, seu determinatum huius cognitionis.

33 Obiiciens actus, qui crastina die est futurus, hodie, & in tota æternitate non est, neque aliquid illius datur: ergo actus nullam habet cognoscibilitatem. Respondeo antecedens esse verum, illud tamen non ob stare, ut actum possit terminare cognitionem diuinam, nam hæc valet terminari, non solum ad id, quod est, sed ad id, quod erit. Poterit igitur concedi antecedens, & distingui consequens, ut magis euinceretur, & clarius nostra doctrina ap-

pareat nullam habere entitatem actualem, quæ fundet cognoscibilitatem concedo consequentiam, nullam habere entitatem, ad quam modo possit actu terminari diuina cognitio, à qua id, quod erit actu cognoscibile denominatur nego consequentiam. Itaque in hoc concreto futurum cognoscibile in eo subiectum non est, sed erit, forma autem, à qua cognoscibile denominatur nempe cognitio diuina potens terminari non solum ad id quod est, sed ad id, quod erit denominat id actu non est, sed erit actu cognoscibile, & ita quod actu non habet esse, sed habebit actu dicitur cognoscibile, & habere cognoscibilitatem actualem.

Obiicies; hæc propositio, Petrus peccabit cras habet veritatem formalem actualem, sed hæc veritas non est adequate identitica cum propositione: ergo præter hanc debet dari aliquid aliud complens veritatem, & denominans propositionem veram. Plures sunt, qui veritatem formalem propositionis, cum ipsa propositione adequate identitificatam esse asserunt asserentes propositionem esse intrinsicè veram, quod potiori iure de cognitionibus diuinis, & internis iudiciis Dei dici posset. Verum tamen plures propositiones intrinsicè veræ dicantur, quia illis falsitas repugnat, & essentialiter cum obiecto coniungatur omnium veritatem formalem compositam cæleste ex propositione, & ex obiecto, quod Controv. 7. de Anima, Punct. 1. §. 3. & 4. Affirmo igitur, Propositionem hanc Petrus peccabit constitui actu formaliter veram per se ipsam, & per peccatum, quod non est, sed erit, & ex utroque componi, eo enim, quod Petrus cras peccabit, & quis dicit Petrus peccabit, dicit actu, quod erit, & dicit verum. Insuper nonnulli non potest dari totum actu existentis, cuius partes omnes actu existentes non sint, nec pars actu non existens potest actu totum componere, nec forma, quæ actu non est actu denominationem tribuere.

Argumentum istud, quod hucusque contemplare omnes, plurimum valuit apud iuniores quosdam, apud quos tanti momenti est, ut eo conuicti dicantur, quare aliquid actu existens, quod simul cum propositione veritatem formalem actualem componat, nunquam mihi persuasit homines aliquo acuto, & claro ingenio præditos in eo vim aliquam agnouisse, sed illam simulasse ut occasionem inuenirent à communi sententia discedendi, & latum inueniendi campum, per quem possint longissimis discursibus, & peregrinis meditationibus diuagari, quibus nunquam conquiescere poterunt, nam principii alienæ scholæ non consentientes, nec propriæ inhærentes, nihil firmum nunquam habebunt ubi pedem figant, nouamque semper impugnationum materiam aliis subministrant, quibus longissimos tractatus paucis quibusdam inutilibus questionibus replent, & audientium, ac legentium capita fatigant.

Respondeo igitur, quod æque verum, ac vulgare & apud omnes in totis moralibus, & in extrinsecis denominationibus non requiri coexistentiam actualem omnium partium, nec existentiam actualem formæ denominationis, sic ego modo dicor Adamo posteriori ab existentia Antichristi, qui præcessit, & posteriori Antichristo ab existentia Antichristi quæ non est, sed erit, & ego dicor, & sum modo religiosus ab actu vouendi ex parte mei, & actu acceptandi ex parte religionis, qui iam præcesserunt, & sic in denominationibus coniugati serui, & Domini, alii que innumeris, de quibus nullus hucusque dubitauit, præteritiores quosdam nimis subtiles, quibus modo placet id negare, nouumque sibi onus imponere designandi formas actu physice existentes harum omnium denominationum, quod inextricabilibus, eisdemque solum notis discursibus præstare intendunt, quod nunquam assequi valebunt.

PUNCTUM VI.

De veritate futuri liberi conditionati.

§. I.

Premittuntur nonnulla.

Futurum conditionatè dicitur illud quod casus, quo talis conditio ponatur, erit, siue talis conditio ponenda sit vel

vel non, quapropter propositio conditionata hypothetica dicitur, seu ex hypothese, quia nihil absolute futuri affirmat, sed tantum quod futurum esset, si talis conditio ponatur. Hoc sibi volunt Dialectici, cum dicunt, propositionem conditionalem nihil ponere in esse, non enim affirmant quod actu sit aliquid, sed quod esset, quapropter nulla reposita conditionalis propositio vera esse poterit. Si enim ego dixerim; si petrem librum à Petro, illum mihi concederet; propositio vera esse potest, etiam si petro libri & illius largitio in rerum natura non ponatur. Propositio tendens in hoc obiectum conditionatum conditionata dicitur, non quia ipsa in se formaliter conditionata sit, sed quia obiectum respicit conditionatum, actus enim quo ego dico, si petrem librum à Petro, illum mihi daret, in se absolutus est, & absolutam actualemque existentiam habet, dicitur tamen conditionalis ratione obiecti quod in se conditionatum est.

2 Propositiones omnes de obiecto conditionato, vulgo de futuro conditionato dicuntur, sunt tamen plures de presente conditionato, alia de praeterito conditionato, alia de conditionato futuro. Propositio de praeterito conditionato est illa, in qua affirmatur quod fuisset aliqua res in tempore praeterito, si talis conditio esset posita, vel quod fuit, si posita sit conditio; sicuti cum quis dicit: si Petrus heri librum à Ioanne petisset, Ioannes librum heri illi contulisset, seu si Petrus heri librum petiisset à Ioanne, heri Ioannes librum illi contulisset. Hae duae propositiones sunt de praeterito conditionato, differunt tamen, quod haec posterior, neque virtualiter affirmat, aut negat Petrum petiuisse, aut Ioannem librum contulisse, prior autem illa virtualiter dicit Petrum heri librum non petiisse, qui enim dicit: si hoc fecisses, res ita contingeret, virtualiter dicit, res non ita contigit, quia hoc non fecisti: unde propositio illa duo affirmat vnum virtualiter & implicite, aliud formaliter & expresse; expresse dicit collationem libri conditionatam, quae fuisset in tempore praeterito, si talis praecessisset conditio; virtualiter & implicite enuntiat absolutum obiectum, videlicet non fuisse positam illam conditionem, & ex illius defectu eventum non esse sequutum. Propositio de presenti conditionato est, quando affirmatur aliquid actu existere non absolute, sed ex suppositione talis conditionis. Hae similiter est in duplici differentia: vna quae tantum enuntiat eventum conditionatum, ut cum ego dico: si Petrus in hoc instanti habet talem cogitationem, in hoc consenti: haec neque virtualiter, neque formaliter aliquid absolutum enuntiat. Alia est quae dicimus: si nunc ego pecunias haberem, statim equum emere. Hae propositio formaliter enuntiat eventum conditionatum, & virtualiter & implicite negationem eventus absoluti ex negatione positionis absolute conditionis, & ita resoluitur: equum non emo, quia careo pecuniis. Similiter propositio de futuro conditionato est duplex, quaedam pure conditionata, quae nihil ponit in esse, sed affirmat futurum esse talem eventum, si talis conditio ponitur: sicuti cum ego dico: si crastina die pecunias habeo, equum emam. Alia non est pure conditionata, sed significat eventum futurum, si talis daretur conditio, & virtualiter & implicite negationem eventus ex negatione conditionis, ut cum quis dicit: si crastina die ego habiturus essem pecunias, ego crastina die equum emarem, qui dicendi modus est quasi desperantis, seu dolentis se pecunias non habiturum, ita apte sic dicenti respondemus: bono animo esto, habebis pecunias, & equum emes: non procedit quaestio de veritate respectu obiecti absoluti virtualiter affirmati, sed de obiecto conditionato expresse significato.

3 Oportet etiam sciri in propositionibus conditionatis, de quibus loquimur, antecedens non habere connexionem necessariam cum consequenti, aliàs futurum seu obiectum conditionatum non esset liberum, sed necessarium, sed tantum habet antecedens, seu id quod ponitur ex parte conditionis conducentiam quandam, ratione cuius consequens, seu id quod sub conditione ponitur, possit procedere à conditione indifferenti ut ab illo procedat, & non procedat conditionatus eventus. Hae indifferentia conducentiam aliquam in actu primo, seu potentiam aliquam in illa conditione ut possit ad positionem effectus conducere, includit essentialiter. Sicuti in hac propositione: si Petrus vocatus fuerit ad poenitentiam, poenitebit. Vocatio quae ex parte antecedentis indifferens est, ut coniungatur cum poenitentia, & cum negatione poenitentiae, licet poenitentia non possit non eo ipso quod ex-

Francisc. de Ouedo Philosoph. Tom. 11.

stat, à vocatione procedere, & vocatio in actu primo, intrinsece virtutem habeat influendi in poenitentiam dependentem à libertate voluntatis: hoc inferitur propositiones has conditionales veras non esse ex vi consequentiae, neque ratione formae, sed ratione consequentis, haec enim consequentia: Petrus est vocatus ad poenitentiam; ergo poenitebit, semper est mala, etiam si vocatus poeniteat, quia ex vi vocationis ita poenitet ut antecederet potuerit non poenitere, & quocumque antecedens potest existere, existat, mala est illatio facta. Quod sit, regulam illam, Consequentia, quae semel est bona, semper est bona, non comprehendere has propositiones de obiecto conditionato libero, quia illa tantum traditur de consequentia, quae formaliter ex vi illationis, & ratione formae est vera consequentia.

4 Propositio conditionalis alia est constans conditione disparata cum consequenti, alia conditione proportionata consequenti. Propositionem conditionatam de conditione disparata vocant Authores illam, cuius conditio non habet aliquam conducentiam ad effectum ex se, sed ex decreto aut revelatione Dei, sicut illa propositio 4. Reg. c. 13. Si percussisset septem, delcussisset Syriam, quam dicunt multi veritatem habere ratione revelationis, quibus ego non assentior, quia si percussio septena praecessisset, fuisset Syria deleta, & non fuisset haec revelatio: ergo independenter ab hac revelatione verum erat dicere: si percussisset septem, delcussisset Syriam. Hae alibi expendenda sunt, ubi tractandum est, an datur propositio conditionata verae quarum conditio disparata sit; ego multum in negatiuam partem propendeo, propter rationem, quam infra insinuabo. Dixi agendum esse, an dentur propositiones conditionatae verae, quarum conditio disparata sit respectu consequentis, nam mihi dubium non est posse dari propositionem habentem propriissimè totam rationem constitutiuam propositionis conditionatae, quantumvis conditio disparata sit cum consequenti. Ratio est, quia natura propositionis non sumitur ex modo quo obiectum significatum existit à parte rei, sed ex modo, quo significatur ex vi propositionis. Unde si ego significo conuersionem Turcae dependentem tanquam à conditione à gallicinio, per hunc conceptum, si gallus cantat, ex vi cantus Turca conuertetur, propositio erit hypothetica, quia affirmat praedicatum ex suppositione futurum, & dependens à conditione, quod tamen si ita non sit, reddet propositionem falsam, non tamen ideo propositio conditionata non erit, quia ut modò dicebam dum obiectum eodem modo significatur, propositio eiusdem est naturae, siue obiectum existat, siue non existat.

5 Notandum est etiam ex parte conditionis debere poni in omni propositione verà, totum id quod ex parte principij requiritur ut sit effectus conditionatus, verbi gratia, ad actum charitatis requiritur habitus supernaturalis & cogitatio in illum inclinans. Hae propositio: si esset cogitatio esset actus contritionis, vera esse non potest, si ex parte conditionis non tacite intelligitur habitus, ita ut sensus sit si fuerit cogitatio & habitus erit actus contritionis. Suppono modò habitum requiri ad actum, ut doctrinam tradam intelligendam de omni principio requisito ad eventum conditionatum. Ratio est quia, secluso vno principio requisito ex vi alijs effectus esse non potest, quia supponimus ad hunc requiri duplex principij (inadequatum intellige) ergo in sensu absoluto nunquam est effectus ex vi vnius tantum principij, neque ex illo tantum procedit ergo neque in sensu conditionato verum erit, si fuerit hoc principium, erit effectus, quia principium quod in statu absoluto insufficiens est ad inferendum effectum, in statu conditionato non illum neque liberè neque neq; necessariò inducet, quia effectus, qui in statu absoluto non potest procedere, nisi à duplici principio inadequato, non potest in statu conditionato verè significari adequatè dependens ab vno principio. Propter hanc rationem feror in sententiam affirmantem nullam conditionem propositionis verae disparatam esse, quia cum conditio adequata omnis propositionis veritatem habentis debeat influere in eventum conditionatum, aliàs propositio conditionata eventum significans vera non erit, ut postea dicam, debet habere virtutè influentiam, id autem quod virtutem influentiam habet in aliud respectu illius disparatum non est sed proportionatum. Ex quo in primis inferitur conditionem adequatam semper esse proportionatam cum eventu conditionato, idèque inferitur de conditione inadequata;

K 2 nam

nam licet intrinsecè, & ex se proportionem non haberet, ratione alterius adequatè conditionis fieret proportionata. Dixi etiam si proportionem intrinsecè non haberet, quia difficile est non inueniri antecedenter ad decretum & reuelationem Dei proportionem aliquam in re, seu in conditione inadéquata, cui Deus ex decreto aut reuelatione euentum conditionatum annexuit.

§. II.

Assignatur obiectum propositionis de obiecto conditionato libero.

Sed adhuc grauis est difficultas in assignanda conditio-
ne respectu futuri liberi conditionati ratione decreti
seu concursus Dei requisiti ad existentiam futuri, quomo-
do videlicet decretum hoc, seu Dei concursus poni de-
beat, an videlicet ex parte conditionis, vel ex parte euen-
tus conditionati. In qua re non vna omnium Doctorum
mens. Pono euentum conditionatè futurum esse actum
quemdam naturalem voluntatis, ad quem nullum aliud
principium creatum requiritur præter voluntatem præ-
uentam naturali cognitione obiecti, & de hoc inquiri,
quomodo assignanda sit conditio. Dicunt quidam ex parte
conditionis ponendum esse concursum Dei, ita ut sensus
sit: si voluntas habuerit talem cogitationem, & Deus cum
illa concurrerit, erit actus voluntatis. Hic modus assignan-
di obiectum cognitionis conditionatæ nullo modo susti-
neri potest, quia concursus Dei non distinguitur à concur-
su creaturæ, & concursus creaturæ non distinguitur ab
actu illius. Ex quo fit idem esse ponere ex parte condi-
tionis concursum Dei, ac ponere concursum creaturæ &
euentum ipsum conditionatum, ita ut sensus illius pro-
positionis erit, si fuerit voluntas cum cogitatione, & con-
cursus Dei, & voluntatis idem inter se, idemque cum actu
voluntatis, erit actus voluntatis: erit ergo hæc scientia
inepta, & Deus hoc obiectum cognoscens tantum cogno-
sceret: quod si fuerit actus voluntatis, erit talis actus, &
quod si concurrerit, erit illius concursus, qui est idem
cum actu voluntatis. Dicunt alij conditionem ita esse
ponendam, si voluntas haberet hanc cogitationem & pos-
set operari independentè à Deo, tali cogitatione posita
operaretur. Hoc obiectum scientiæ conditionatæ est chi-
mericum, ex vi enim illius cognosceretur, quid fieret si
daretur alia voluntas potens operari independentè à Deo
quæ est voluntas chimærica, non verò quid fieret data hac
voluntate, quæ dependet à Deo essentialiter operatur,
si talem cogitationem haberet. Alij decretum Dei ponunt
ex parte euentus conditionati, & ita obiectum veritatis
conditionatæ assignant, si voluntas habuerit talem cogi-
tationem, Deus decerneret cum illa concurrere, & consen-
tiet. Difficile defenditur hoc obiectum veritatis conditio-
natæ; quia in primis voluntas cum cogitatione non est
sufficiens conditio ad actum voluntatis sine decreto Dei
volentis concurrere: ergo non potest cognosci actus vo-
luntatis futurus tantum sub conditione voluntatis cum
cogitatione, quia, ut dicebam, euentus conditionatus non
potest cognosci libere futurus nisi sub adæquata condi-
tione illius. Secundò actus voluntatis non potest cogno-
sci sub hac conditione libere futurus nisi cognoscatur de-
pendens à principio cum omnibus requisitis ex parte cau-
sæ primæ, & secundæ ad operandum: sed præter volunta-
tem, & cogitationem requiritur omnipotentia indifferens
ad producendum actum voluntatis, ut sit talis actus: ergo
non potest cognosci libere futurus, & tantum dependere
à voluntate & cogitatione. Alij dicunt obiectum cogni-
tionis conditionatæ hoc esse: si voluntas habuerit talem
cogitationem, & Deus decreuerit efficaciter cum illa
concurrere erit consensus. Contra hunc dicendi modum
sic insurgo: Posito decreto efficaci Dei non potest non
esse illud obiectum: ergo conditio posita in hoc obiecto
habet connexionem necessariam cum euentu conditiona-
to: ergo euentus conditionatus non videtur libere futurus,
nihil enim est libere neque contingenter ex suppositione
illius, quo posito non potest non esse. Secundò, quando vi-
detur sub conditione negatio actus, ex parte anteceden-
tis non potuit videri decretum, quia hoc nunquam est
cum negatione actus, sed non posito decreto actus esse
non potest, quia per se dependet à decreto: ergo negatio
necessariò ponitur: ergo non potest cognosci negatio actus
sub illa conditione, in qua non est decretum requisitum
ad actum libere neque contingenter, sed necessariò futu-

ra. Alij in hunc modum obiectum huius cognitionis assi-
gnant. Si voluntas habuerit talem cogitationem, & per
Deum non iterit, vel si voluntas habuerit talem cogita-
tionem, & ex parte Dei non deficiat, erit actus voluntatis.
Hic modus explicatione indiget, quid enim est non fice-
re per Deum, vel non deficere ex parte Dei? si est Deum ne-
gatiuè se habere, falsum est, quia Deo negatiuè se habere
effectus esse non potest: si non deficere ex parte Dei,
significat esse concursu quatenus est à Deo, ponitur ex parte
conditionis concursus Dei, qui est idem cum concursu
voluntatis, & cum illius actu, & ita euentus conditionatus
ex parte conditionis apponitur quod supra impugnatum est.

Rem hanc componam ratione quadam communi iuxta
cuiusque doctrinæ principia, à qua pauci qui rem attentè
meditentur recedunt. Ex parte conditionis ponendum
est respectu actus liberi conditionati totum id quod idem
est actus absolutè libere existens supponit ex parte actus
primi, & eo modo quo supponitur decretum Dei ex
parte actus primi ad existentiam absolutam actus,
eo modo supponi debet ex parte conditionis ad ip-
sum actum sub conditione futurum: ratio à priori est
perspicua: Propositio conditionatæ affirmat actum
esse futurum hac conditione supposita: sed actus illius po-
tens esse libere futurus, quibus positus de facto, libere
de facto existit: sed positus omnibus, quæ se tenent ex parte
actus primi de facto libere existit: ergo antecederet ad hanc
existentiam verum erat dicere, si hæc omnia ponerentur
esset actus liber. Confirmatur, quando ego tibi dico, si pe-
tis librum à Petro, ille tibi librum dabit, & postea petis,
& ille dat librum, tunc ego rectè infero me tibi veritatem
prædixisse: ergo cum video ego actum libere existere ab
his principiis, rectè infero, quicumque prædixit actum esse
futurum, si talia principia ponerentur, verè enunciat &
verum conceptum eformauit.

Ex hac doctrina iuxta diuersa diuersorum principia di-
uersum obiectum scientiæ conditionatæ est assignandum:
qui sentiunt decretum absolutum, & efficac præcedere in
statu absoluto existentiam absolutam actus liberi tenen-
tur hoc decretum ex parte conditionis constituere ad actum
liberum conditionatè futurum: quod si hos premat ratio
illa facta de connexionem necessaria inter decretum tenens
se ex parte conditionis, & euentum conditionatum, eod-
em eodem modo premit in statu absoluto, in quo illam
dissoluisse debebant, eademque ratione qua defendunt
decretum efficac præcedens meum voluntatis actum in
statu absoluto, non ledere absolutam libertatem actus ab-
solutè existentis, idem de decreto posito ex parte condi-
tionis ad actum conditionatum defendere poterunt: est
enim vna eademque difficultas, quæ clariùs patet in statu
absoluto, quàm in statu conditionato, & quæ ad hunc sta-
tum ex illo trahitur. Qui defendunt decretum efficac, ut
efficax non se tenere ex parte actus primi ad effectum ab-
solutè existentem, sed per hunc illud constitui, tantumque
ex parte actus primi ad actum voluntatis supponi omni-
potentiam applicatam præcisè per negationem actus quo
Deus dicat, nolo concurrere per voluntatem, vel actum
diuinæ voluntatis in illo priori non efficacem sed indiffe-
rentem ut coniungatur cum actu & cum negatione actus
& per negationem actus efficacis, quo dicat, nolo concu-
rere, tenentur ex parte conditionis ponere voluntatem,
cogitationem, & negationem illius decreti dicentis, nolo
concurrere, & actum voluntatis diuinæ in illo priori non
efficacem, sed indifferetem ad efficacem & illius negatio-
nem, si hunc in statu absoluto constituunt ex parte actus
primi, & non aliud decretum efficac. Difficultas illa quam
suprà tetigi, videlicet ad omnem effectum supponi neces-
sariò actum efficacem voluntatis diuinæ, vincenda est in
statu absoluto à quo primo trahitur iuxta hæc principia.

Cæterum cum ego ex parte actus primi ad actum libe-
rum absolutè futurum, decretum quoddam applicatum
omnipotentiam constituam, determinatè actum voluntatis
respiciens, ex se indifferens ut coniungatur cum actu, &
cum negatione illius, quia ex vi illius Deus non decerneret
actum esse futurum independentè à voluntate, sed vult
actum esse dependentè à libertate voluntatis, ita ut si hæc
non se libere determinet, ex vi illius actus non determi-
netur, quia tantum habet intrinsecè applicare omni-
potentiam ut illa possit uti voluntas, eo modo quo virtus ha-
bitu, tunc hunc eundem actum teneor ponere ex parte
conditionis ad actum liberum conditionatè futurum, ita